

NORGES NATURVERNFORBUND

MELDING OM
VIRKSOMHETEN I 1972

ÅRET 1972.

Et tilbakeblikk på året 1972 viser uten tvil at naturvern tanken har hatt framgang. Den alminnelige debatt avslører klart at stadig flere grupper i samfunnet gjør seg til talsmenn for et fremtidsrettet naturvernssyn – i alle fall på enkelte felter. Men om fremgangen er reell, det vil si om andre krefter har hatt enda større fremgang, er uvisst. Og under enhver omstendighet eksisterer det fortsatt uoverensstemmelser mellom ord og handling hos enkelte av de grupper som i skrift og tale bekjemper seg til natur- og miljøvernets sak. Fremdeles kan man bare ane spiren til en gjennomgripende endring i det alminnelige synet på prioritering av verdier.

En betydningsfull begivenhet på naturvernårets område her i landet var opprettelsen av Miljøverndepartementet, som allerede har markert seg med klare naturvernstandpunkter i en rekke konkrete saker. Ettersom Norges Naturvernforbund allerede i 1963 slo til lyd for opprettelse av et departement for natur- og miljøvern, innkasserte vi i all beskjedenhet opprettelsen av det nye departementet som et konkret resultat av våre bestrebelser.

På det hjemlige plan markerer også høyesterettsdommen i forbundets ankesak om partstrettheter i saken om vassdrags-skjønn en betydningsfull begivenhet. Vår anke ble riktig nok avvist. Men stemmetallet i Høyesterett var 3 mot 2, noe som klart viser at forståelsen for og anerkjennelsen av naturvernets stilling som en sentral og fundamental samfunnsinteresse er i ferd med å vinne fram.

Når det gjelder spørsmålet om energiu nytelse, som alltid har stått sentralt i naturvernarbeidet, vil 1972 bli stående som et merkeår – ettersom det dette året endelig ble fastslått at Norge står over betydelige ressurser i form av olje og jordgass. Utnyttelsen av disse forekomstene vil i årene fremover reise nye og store natur- og miljøvernproblemer, både når det gjelder selve energiu nytelsen og vernet om havets øvrige ressurser. På det internasjonale plan var FN-konferansen i Stockholm årets store og viktige begivenhet. Blant de mange inntrykk som har festet seg etter konferansen, er hvilken strømmende avstand som faktisk eksisterer mellom de avanserte industri land og enkelte u-land når det gjelder grunnleggende naturvernsspørsmål. Mens de landene som har nytt fruktene av sterk økonomisk vekst og industrialisering nå er i ferd med å

oppdage medaljens bakside, oppfatter enkelte u-land dette som forsøk på å holde u-landene nede, og erklærer at de vil ignorere forurensningsproblemene inntil de har nådd velstandsfasjonenes nivå.

REPRESENTANTSKAPSMØTET 1972

ble avvirket på Bolkesjø i Telemark i dagene 5. og 6. mai. Protokoll fra møtet er gjengitt i «Norsk Natur» nr. 3/72 s. 69–80. Her bringes et resymé.

Fra 17 kretsforeninger møtte i alt 30 representanter. Dessuten møtte 8 personer fra kollektivt tilsluttede organisasjoner. Av spesielt inviterte møtte NNV's æresmedlem Mikjel Fønhus og 6 personer fra nærliggende kretsforeninger.

Valgkomitén var representert ved Aksel Foyen. Landsstyret og sekretariatet møtte fulltallige. I alt deltok 65 personer.

I sin åpningstale ga formannen, Odd Lohne, en oversikt over de viktigste hendelser i den forløpne 3-års periode som han mente ville bli husket som natur- og miljøvernets gjennombruddsår. Den kritikk som var fremkommet tok han som tegn på at man gikk et hardere naturvern klima innøst, hvilket burde tilsi at naturvernet samlet seg om rene og utvetydige standpunkter. Han kritiserte sider ved det statlige naturvernarbeid og trakk fram eksempler som hadde medvirket til at NNV sterkt hadde gått inn for etablering av et eget naturverndepartement. Men han ga også ros til myndighetene, ikke minst for det grunnleggende arbeid i forbindelse med den såkalte Oslo-avtalen vedr. forurensning av havet.

Viktige punkter i formannens tale var for øvrig energispørsmål, særlig forholdet Nordsjøolje/gass-verneplanen for vassdrag. Han gjennomgikk dessuten hva som fra NNV's side har gjort for å skaffe klarhet i forholdet naturvern–norsk EF-medlemskap.

Til slutt takket han alle medarbeidere for uegennyttig innsats for naturvernssaken.

Efter at representantskapet hadde vedtatt å ta opp Buskerud Natur- og Miljøvernforening og Telemark Natur- og Miljøvern som nye kretsforeninger, ble man enige om å følge et forhandlingsprogram med behandling av «utadvendte saker» første dag og mer interne spørsmål annen dag.

Honnr og støtte ble gitt til myndighetene for Oslo-avtalen og til stortingsrepresentant Helge Seip for forslag om å grunn-

lovfeste naturvernet. Verneplanen for vassdrag ble inngående drøftet, idet Regjeringens proposisjon ble gjort kjent av konsulent Hauge i Administrasjonen for friluftsliv og naturvern under møtet. En viss misstemning gjorde seg gjeldende da det ble klart at Regjeringens proposisjon innebar en svekkelse av Sperstadutvalgets forslag. Enighet om at saken måtte ha høy prioritet i alle NNV's organer fram til Stortingsavgjørelse forelå.

Spørsmål om bruk av og kontroll med kjemiske midler ble drøftet, etter innledning ved professor Ragnhild Sundby. Det ble vedtatt å henstille til Regjeringen å begrense bruken bl. a. gjennom avgiftspolitikken, og å styrke arbeidet med alternative biologiske metoder.

Sikring av Vassfaret ble drøftet, og erstatninger til kommuner, grunneiere og skogsarbeidere ble diskutert. Det ble vedtatt en henvendelse til myndighetene med sikte på at Vassfaret snarest får vernestatus.

Snøscooterproblemet utløste en debatt som utviklet seg til å omfatte all motorisert ferdsel utenom vei. Det var bred enighet om på ny å rette en henvendelse til Regjeringen om at slik ferdsel snarest bringes under kontroll.

NNV's arbeidsprogram og retningslinjer for arbeidet, som er fast sak på dagsorden for representantskapsmøte, ble drøftet.

«Norske naturressurser og EF» ble tatt opp som eget tema. Diskusjonen resulterte i vedtak om at NNV ikke skulle ta stilling til saken, men gi medlemmene ytterligere informasjon – fra begge leire – bl. a. gjennom «Norsk Natur».

Etter at det var på det rene at det nye departement ville bli kalt Miljøverndepartementet, forelå forslag om å endre forbundets navn til Norges Natur- og Miljøvernforbund. Saken ble utsatt.

Av «interne saker» som ble behandlet uten særlig debatt nevnes forholdet til IUCN, endring av vedtekter, godkjenning av «Natur og Ungdom»s vedtekter og spørsmål i forbindelse med etablering av lokallag.

En sak, reist av Vestlandske Naturvernforening i 1971 om desentralisering av sekretariatet, ble utsatt.

Forbundets tidsskrift ble også diskutert og det ble vedtatt å undersøke mulighetene for utgivelse seks ganger årlig.

Årsmeldingen og regnskap for 1971, budsjett for 1972 og budsjettutkast for 1973 ble godkjent. Kontingenten for enkelt-

personer ble på basis av en meningsmåling satt til kr. 30,- fra 1/1 1973. Kontingentandelen for N.U. medlemmer ble satt til 1/5 av kontingent for enkeltmedlem.

Ved valgene trådte formann, Odd Lohne, og Alv Kveberg ut. Begge hadde frasagt seg gjenvalg. Professor Ragnhild Sundby ble valgt til ny formann, Magnar Norderhaug ble gjenvalgt, og til nytt landsstyremedlem etter Alv Kveberg ble valgt O. M. Jørgensen. Varamenn ble Roy Carlsen, Per Chr. Endsjø og Hans Kr. Eriksen.

Etter valgene ble det fra flere hold uttrykt ønske om utvidelse av landsstyret, ikke minst for å sikre en bredere geografisk representasjon.

Til ny valgkomité ble valgt Aksel Foyen, Odd Lohne og Leif Michaelsen.

Det ble overlatt til landsstyret å fastsette tid og sted for neste representantskapsmøte.

Den uttredende formann og viseformann ble til slutt gitt honnør for sin innsats.

LANDSSTYRET OG STYREUTVALGET

hadde i 1972 henholdsvis 6 og 5 møter. Landsstyret behandlet 117 og styreutvalget 60 saker.

Konsultativt fagutvalg.

7. november ble det avholdt et kontaktmøte med medlemmer av konsultativt fagutvalg og komitéer.

Faste komitéer.

Forbundets faste komitéer er: Finanskomité, Program- og vedtektskomité og Redaksjonskomité.

Mandat for komitéene:

Finanskomitéen: Komitéen fungerer som rådgivende organ for landsstyret, men vil også ved direkte engasjement arbeide for å styrke NNV's økonomi til finansiering av aktuelle saker.

Program- og vedtektskomitéen: Overensstemmende med vedtak og synspunkter som fremkommer fra kretsforeningene, representantskapet eller landsstyret skal komitéen sørge for å fremme forslag til endringer av/tillegg til NNV's vedtekter, arbeidsprogram og retningslinjer for arbeidet. Komitéen skal dessuten kunne fremme forslag til slike endringer på eget initiativ.

Redaksjonskomiteen: Redaksjonskomiteen er rådgiver for redaktøren og skal bistå ham i arbeidet med forbundets utadrettede opplysnings- og informasjonsvirksomhet, herunder bl. a. tidsskrift og andre trykksaker, pressetjeneste og annen kontakt med massemedia, utstillinger, produksjon og undervisningsmidler og annet arbeid i skole- og undervisningssektoren. Komiteen sammenkalles når redaktøren eller minst 2 av komiteens medlemmer ønsker det.

SEKRETARIATET

Forbundet har sammen med 14 landsomfattende ideelle organisasjoner med hovedsete i Oslo, rettet en henvendelse til Oslo kommune med sikte på å sikre fremtidig kontorplass.

REVISOR

Forbundets regnskaper revideres av statsautorisert revisor Henning Ziesler, Oslo.

ØKONOMIEN

Forbundets økonomiske stilling er i løpet av 1972 blitt ytterligere svekket. Dette fremgår av vinnings- og tapskonto, samt status pr. 31.12.1972. Beholdninger av publikasjoner og andre salgsvarer er ikke aktivisert.

Kursverdien ved årsskiftet på gjenværende verdipapirer som hører inn under fondene ligger ca. kr. 4 800,- høyere enn den bokførte verdi.

Det har i årets løp ikke vært nødvendig å trekke på kassekreditten i Christiania Bank og Kredittkasse, som utgjør kr. 50 000,-.

BIDRAG

Statsbidraget for 1972 var på kr. 200 000,-. Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske bidro med kr. 10 000,- til utgivelsen av «Norsk Natur». Norges statsbaners årlige bidrag var på kr. 2 000,-.

Av kommunale bidrag nevnes Oslo med kr. 25 000,-, Stavanger med kr. 2 500,- og Bergen med kr. 2 000,-. Forøvrig har en rekke kommuner gitt bidrag varierende fra kr. 100,- til kr. 400,-.

Bidraget fra konsul Viriks legat ble i 1972 igjen forhøyet med kr. 15 000,- til kr. 65 000,-.

NNV har dessuten mottatt bidrag på kr. 5 000,- fra hen-

holdsvis Den norske Bryggeriforening, Den norske Creditbank og Norsk Brændselolje A/S.

Av bundne midler ble det overført i alt kr. 98 767,52 fra 1971. I 1972 er det ytterligere kommet til kr. 50 000,- i jubileumsgave fra Norsk Varekrigsforsikringsfond og kr. 105 111,58 er overført fra Naturvernåret 1970.

«Aksjon Hardangervidda»s tikronerulling med sikte på helsides avisannonser, øket i 1972 med kr. 14 750,-.

Av de øremerkede midler er det i 1972 disponert tilsammen kr. 74 981,20.

ORGANISASJONSARBEIDET

KRETSFORENINGENE – MEDLEMSTALLET

Forbundet hadde i 1972 18 tilsluttede kretsforeninger. Oppstillingen viser de enkelte foreningenes og forbundets samlede medlemstall:

Kretsforeninger personlig medl.	Medl.tall 31.12. 71	Medl.tall 21.12. 72	Netto tilvekst (avgang) 72	
Østlandske	7.397	6.524	(873)	(12%)
Hedmark	640	645	8	1
Oppland	578	595	17	3
Buskerud	280 ¹⁾	879 ²⁾	599	-
Vestfold	610	738	128	21
Telemark	-	602 ²⁾	602	-
Aust-Agder	271	297	26	10
Vest-Agder	304	376	72	24
Rogaland	545	617	72	13
Haugaland	395	442	47	12
Vestlandske	1.844	2.092	248	13
Møre og Romsdal	818	785	(33)	(1)
Sør-Trøndelag	3.013	2.771	(242)	(8)
Nord-Trøndelag	781	890	109	14
Nordland	599	643	44	7
Troms	590	693	103	17
Finnmark	141	137	(4)	(3)
Sør-Varanger	80	72	(8)	(10)
Direkte tilsl. NNV	123	121	(2)	(2)
Årlig bet. hovedmedl.	19.009	19.919	910	5
Livsvarige medl.	371	375	4	1
Total	19.380	20.294	914	5%

¹⁾ Tidligere Kongsberg Naturvernforening.

²⁾ Inkl. medlemmer overført fra Østlandske Naturvernforening.

MEDLEMSVERVING

Gjennom kretsforeningene ble det registrert 1922 og gjennom forbundet 1834 nye medlemmer, tilsammen en brutto tilvekst på 3756. Forøvrig vises til medlemsoversikten. Første års kontingent fra medlemmer som ble vervet på kretsforeningenes initiativ, tilfalt også i 1972 i sin helhet vedkommende forening.

REPRESENTASJON I INTERNASJONALE ORGANER

International Union for Conservation of Nature and Natural Resources.

Forbundet representerer Norge i International Union for Conservation of Nature og Natural Resources (I.U.C.N.).

Spørsmålet om den økonomiske siden av fortsatt medlemskap (se årsmeldingen 1971) skulle avklares med Miljøverndepartementet. Forbundet har kontaktet departementet, men det har ennå ikke lyktes å få spørsmålet avklart.

I sammenheng med I.U.C.N.'s generalforsamling i Banff, Kanada, i september, avholdt I.U.C.N.'s isbjørngruppe et ekstraordinært møte for å slutføre arbeidet med utkast til en internasjonal isbjørnavtale.

Som medlem av isbjørngruppen var landsstyremedlem Magnar Norderhaug invitert til Banff og representerte NNV ved generalforsamlingen.

Europeisk samarbeidsorgan for naturvern.

Etter initiativ fra den tyske «Forening for natur- og nasjonalparker» ble det tatt skritt for å danne et europeisk samarbeidsorgan med representanter fra frivillige organisasjoner med siktemål å arbeide for at de biologiske og rekreative aspekter tas tilstrekkelig hensyn til i den «miljø-vern-epoke» de fleste land forventer.

Generalsekretær Magne Midttun har deltatt i det forberedende arbeidet.

Nordiska Oljeskyddsunionen.

Forbundet er her representert ved kontorsjef Roar Sæther.

F.N.'s miljøvernkonferanse i Stockholm 6.-16. juni.

Formannen, professor Ragnhild Sundby, representerte NNV i den norske delegasjonen.

PROGRAM OG RETNINGSLINJER

Forbundets «arbeidsprogram» har vært uendret. «Retningslinjer for arbeidet» med merknader innkommet i 1971, fikk representantskapets tilslutning som et grunnlag å arbeide videre på. Forslaget ble sendt kretsforeningene til uttalelse. «Retningslinjer for arbeidet» ble deretter gjort gjeldende fra 7. november og fram til representantskapsmøtet for 1973.

DESENTRALISERING AV FORBUNDETS SEKRETA-RIAT

Spørsmålet var tidligere tatt opp av Vestlandske Naturvernforening, som mente at ytterligere ansettelse av saksbehandlere burde finne sted i distriktene.

Representantskapet vedtok å utsette saken, da det for tiden ikke var budsjettmessig dekning for utvidelse.

KONTAKT MED KRETSTORENINGENE

Organisasjonssekretær Per Valset besøkte i tiden 31. august-13. september 10 av kretsforeningene, hvor hovedvekten ble lagt på organisasjonsmessige forhold.

Kontakt-reisen var meget verdifull, og det tas sikte på å besøke de øvrige foreningene våren/forsommeren 1973.

LOKALLAG I FYLKENE

I flere kretsforeninger er det etablert lokallag på det kommunale eller regionale plan.

De økonomiske og organisasjonsmessige sider ved etablering av lokallag har opptatt forbundet sterkt, og landsstyret nedsatte et «lokallag-utvalg» med mandat å legge fram en betenkning.

Den 23. mars fremla utvalget resultatet av sitt arbeide, som deretter fikk landsstyrets tilslutning. Betenkningen ble senere tatt til etterretning av representantskapet, og kretsforeningene fikk anledning til å nytte forslaget. Senere har organisasjonssekretæren utarbeidet forslag til normalvedtekter for lokallag.

NYE FYLKESKRETSTORENINGER

Buskerud Natur- og Miljøvernforening ble stiftet 16. februar. Telemark Natur- og Miljøvern ble stiftet 9. mars. Begge foreningene ble opptatt i forbundet fra 5. mai (representantskapsmøtet).

FYLKESKRETSFORENING I ØSTFOLD

I forståelse med Østlandske Naturvernforening er det tatt skritt til å trekke «Landskapsvernet i Østfold» inn i NNV som fylkeskretsforening for Østfold.

Gjennom en meningsmåling ga forbundets medlemmer i Østfold tilslutning til dette. De formelle sider ved overgangen ventes å bli brakt i orden innen representantskapsmøtet for 1973.

NATUR OG UNGDOM (N.U.)

Pr. 31. desember hadde Natur og Ungdom 17 lokalforeninger, mens 6 nye er under opprettelse.

N.U.'s arbeidsutvalg har hatt møte stort sett hver uke på høstparten og ikke fullt så ofte våren og sommeren -72.

Utvalgets oppgave har vesentlig vært å fungere som et samarbeidsorgan mellom lokalforeningene, samt å representere N.U. utad. Sekretariatet flyttet høsten -72 inn i nye lokaler i Norges Naturvernforbunds kontorer. Tore Killingland har fungert som ulønnet sekretær på heltid.

Arbeidet med «Parva-heftet» ble slutført. Heftet gir en innføring i hva Natur og Ungdom arbeider med, og hvordan man kan starte en lokalforening.

Medlemsbladet «Skog og Mark» har kommet ut 4 ganger. Den nordiske konferansen ble holdt i Varberg, Sverige, i tiden 9.-11. november. N.U. var representert ved Tore Killingland og Bjørn Odd Frantzen.

En sommerleir ble arrangert på Hardangervidda. N.U. sluttet videre opp om den europeiske aksjonen «Sløsing med naturressursene». De fleste lokallag var sterkt opptatt av kampanjen. Ukebladet «Hjemmet» arrangerte høsten 1972 en natur- og miljøvernkonkurranse for barn og ungdom. N.U. deltok i oppgaveretningen.

SELSKAPET FOR FREMTIDSSTUDIER (SEFREM)

Forbundet var invitert til opprettelsen av et «Selskap for Fremtidsstudier» og formannen, professor Sundby, deltok på stiftelsesmøtet den 18. oktober.

Selskapets vesentligste oppgave er å gi informasjon. Selskapet skulle være selvfinansierende. Forbundet har av bl. a. økonomiske årsaker ikke tegnet medlemsskap i selskapet.

NATURVERNSAKER

1.-OMRÅDEFREDNINGER

Interessekonflikter på Svalbard.

Dette tema er også behandlet i årsmeldingen for -71. I forbindelse med søknad fra Norske Fina A/S om 57 nye oljeutmål på Bauntsøya og 41 på Edgeøya, uttalte forbundet i august overfor Industridepartementet at ytterligere tildeling av utmål før verneforslagene for de to øyene var behandlet, ikke måtte finne sted.

Utmål ble allikevel tildelt, og forbundet sendte nytt brev til departementet og ba om en redegjørelse for de avveininger som hadde funnet sted mellom private økonomiske interesser og internasjonale naturverninteresser. Forbundet ga også varsel om at man overveiet å forelegge saken for IUCN's juridiske kommisjon.

Ikke minst på bakgrunn av de betydelige internasjonale naturverninteressene på Svalbard, som bl. a. ble understreket i anbefalinger fra FN's miljøvernkonferanse om vern av jordens urørte naturområder, må det nå arbeides raskt for å få gitt øygruppen et effektivt vern, hevdet forbundet i en henvendelse til Miljøverndepartementet. I brevet gir NNV sin prinsipielle støtte til et fredningsforslag som ble lagt fram av «Arbeidsgruppen for viltstell og naturvern på Svalbard». Naturvernforbundet understreket at Norges internasjonale forpliktelser tilsier at bevarings- og vedlikeholdshensynet bør være det primære ved vår ressursforvaltning i nord. Videre hevdet forbundet at norske myndigheters tildelingspraksis for oljeutmål på Svalbard kan oppfattes som brudd på gjeldende likebehandlingsprinsipp i området, idet næringsinteresser, tildels av privat karakter, ved utmålstildeling er gitt fortrinn framfor internasjonale og almene naturvernmessige og vitenskapelige interesser.

Effektivt vern av Svalbards natur må i dag ansees som en fullt forsvarlig og langsiktig utnyttelsesmåte når det gjelder de begrensede naturressursene innen øygruppen. Derfor ga forbundet sin fulle støtte til arbeidsutvalgets forslag om opprettelse av tre nasjonalparker, et større verneområde og 15 fuglereservater på Svalbard. Men samtidig uttrykte vi vår misnøye med at utvalget hadde holdt Edgeøya og Hopen utenfor «på grunn av prøveboringer som pågår eller planlegges der», videre at man hadde valgt det minst omfat-

tende alternativ for Sør-Spitsbergen nasjonalpark på grunn av det betydelige antall utmål på Nathorst Land.

Vern av kyst- og sjøområder.

Etter initiativ fra amanuensis Per Svendsen ved Universitetet i Bergen har landsstyret oppnevnt et utvalg bestående av en gruppe forskere (se oversikten bak i årsmeldingen) med mandat å foreta undersøkelser og legge fram forslag for NNV om hvilke kystområder i Norge som bør vernes. Utvalget skal også utarbeide forslag til bestemmelser for det enkelte område; det forutsettes m. a. at selve *sjøbunnen* gis vernestatus.

Sandebukta i Vestfold.

Som nevnt i årsmeldingen for 1971 henvendte forbundet seg i september -71 til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen om Sande kommunes planer om kloakkutslipp i Sandebukta (verdifulle fuglelokalitet, urørt kystlandskap, rekreasjonsområde).

Kommunen ble likevel gitt tillatelse til midlertidig å slippe biologisk rensket kloakkvann i bukta. NNV henvendte seg da til Miljøverndepartementet og uttrykte sin frykt for at den midlertidige tillatelse ville bli permanent.

I november svarte departementet at det ikke er tatt standpunkt til anleggets varighet – det sies imidlertid at angjeldende avløpsplan er tilpasset det foreliggende forslag til generalplan.

Forbundets frykt for at anlegget vil bli permanent, synes derfor å være berettiget.

I mellomtiden (7. november) henvendte vi oss på nytt til Miljøverndepartementet og gjorde oppmerksom på at markarbeidet med bygging av kloakkavløpet ble igangsatt 1. november. Under henvisning til Naturvernlovens nye bestemmelse om midlertidig vern, ba vi departementet benytte denne muligheten mens de tidligere framsatte forslag om landskapsvernområde og fuglereservat ble vurdert.

2. VASSDRAGSREGULERINGER OG ANNEN ENERGIUTNYTTELSE

Verneplanen for vassdrag

(se også årsmeldingene for 1970 og -71).

Regjeringen framla sin verneplanproposisjon 5. mai –

samtidig som NNV avholdt sitt representantskapsmøte. Proposisjonen innebar et kompromiss mellom Sperstadutvalgets innstilling og NVE's forslag hvilket var høyst beklagelig fordi Sperstadutvalgets verneplan i seg selv var et kompromiss.

NNV's videre engasjement i verneplanarbeidet er gjennom hele året blitt kontinuerlig drøftet, bl. a. i landsstyret. Det kan nevnes at kretsforeningene er blitt «føret» med stoff og argumenter til bruk i lokale massemedia og overfor stortingspolitikere.

I november henstilte NNV til Regjeringen å trekke tilbake Bratteli-regjeringens verneplanproposisjon og legge fram en ny som i det minste var i samsvar med flertallet i Sperstadutvalget. Regjeringen etterkom ikke denne anmodningen. Forbundet har videre gitt uttrykk for at en del av Nordsjøgassen bør kunne bidra til å redde våre gjenværende vassdragsområder. I november sendte vi således ut en pressemelding i forbindelse med Kværnergruppens forslag om gasskraftverk i Nordsjøen. Som kjent gikk bl. a. Norsk Hydro imot dette forslaget idet man hevdet at gasskraften ville koste 8–10 øre pr. KWH – fordi dette er hva man kan oppnå ved å selge gassen på det europeiske marked. Samtidig opplyser Hydro at dette er det tredobbelte av norsk kraftpris i dag.

Denne sammenligningen er ikke holdbar, fordi man på den ene siden opererer med markedsprisen på gass, men med selvkostprisen når det gjelder vannkraft. I realiteten dreier det seg ikke engang om selvkostpris fordi naturkvaliteter som blir ødelagt ved vannkraftutbygging, ikke er tatt med i regnestykket, hevdet forbundet i pressemeldingen.

Hydros utsagn må oppfattes som et forsøk på å øve press med sikte på utbygging av våre siste såkalte nyttbare vannkraftressurser.

NNV mener at det er av største betydning å få redusert økningen i energiforbruket. I den utstrekning forbruket tross alt vil øke, må det i alle fall være riktig å unngå totalutnyttelse av vannkraftressursene og dermed ofre verdier som aldri kan erstattes. Dette vil være meningsløst under enhver omstendighet, og spesielt når vi står over alternative energikilder som ifølge Kværner-gruppen i realiteten gir billigere kraft enn den vannkraften som nå planlegges utbygd.

Forbundet ville i desember avholde et uformelt energimøte mellom industrifolk og topp-politikere. Møtet måtte utsettes p. g. a. ubeleilig tidspunkt for Industrikomiteén.

«Aksjon Hardangervidda».

«Aksjon Hardangervidda»'s aktivitet har i 1972 stort sett innskrenket seg til 10-kronerulling med helsides annonser i dagspressen. Da St. prp. nr. 4 for 1972-73 om verneplan for vassdrag forelå i mai, syntes følgende så godt som avgjort i forbindelse med Eidfjordverkene:

Intet Hein-Halnemagasin, derimot større magasin i Sysenvann. Fredning i 10 år av Erdalsvassdraget, Kinso, Opsjø og Veig. Utbygging av Eidfjord Nord, herunder ytterligere regulering av Bjoreio (m. Vøringsfossen).

Regjeringsskiftet høsten -72 i forbindelse med EF-saken førte til ytterligere utsettelse med sluttbehandlingen av saken. Arbeidet med Hardangervidda har senere inngått i NNV's samlede arbeid med verneplanen.

Som nevnt tyder intet på at det blir magasin i Hein/Halne i forbindelse med Eidfjordverkene. Imidlertid har Buskerud fylke sikret seg rettighetene i *Dagalifjellene* og det fryktes at Hein-Halne er tenkt som magasin i denne sammenheng. NNV har i tråd med hva som har vært fremholdt av Buskerud Natur- og Miljøvern, skrevet til Buskerud Kraftverk og senere deltatt i et møte hos miljøvernminister Haugeland sammen med representanter for BNM og bygdefolk i Numedal med sikte på at Hein-Halne og Geitsjøen ikke blir gjenstand for reguleringsplaner.

Femunden.

Femundutvalget har i 1972 fulgt nøye med i alle forhold som har vært av betydning for Femund-saken og har med tilfredshet notert seg at St. prp. nr. 4 (1972-73) foreslår varig vern av Femunden og Trysilelva. Dette er i samsvar med Sperstadutvalgets innstilling, Regjeringens konsesjonsnektelse i 1969, tilrådingene fra Statens Naturvernråd og Statens Friluftsråd, Gabrielsen-komiteéns innstilling og en bred opinion av organisasjoner og enkeltpersoner - lokalt (bl. a. folkeflertallet i Engerdal), nasjonalt og i nordisk sammenheng.

I forvissingen om at utbygging ikke vil komme på tale, har Femund-utvalget i de seneste år tatt opp arbeidet med et

prosjekt for naturvern og distriktsutbygging i Femundområdet. Fredningen av vassdraget fremtrer nå som det første, avgjørende skritt på veien mot en fremsynt disponering av naturressursene i Femundsområdet.

Ulla-Førre.

I forbindelse med Statskraftverkens søknad om regulering av Ulla-Førre, sendte NNV i juni en uttalelse til Miljøverndepartementet, der konklusjonen var følgende: «Statskraftverkens planer for utbygging av Ulla-Førre viser en utpreget mangel på forståelse for alment anerkjente naturverdier. Både alternativ Suldal og alternativ Førre er på grunn av Blåsjø helt uakseptable fra naturvernssynspunkt. Men siden alternativ Førre innebærer en mindre regulering av Blåsjø, er dette å foretrekke. Skadene kan for begge alternativets vedkommende reduseres om Tøtlandsåno og vannene sørøst for Suldalsfjøret, først og fremst Mostølvatn og Mosvatnet, holdes utenfor reguleringsplanene. Suldalsvatnet må ikke reguleres.»

Aurlandsdalen - steintipp i Berdalen.

I samband med søknad av 12. juni fra Oslo Lysverker om planendring for vegutformingen i Berdalen ba NNV i en uttalelse til Miljøverndepartementet om at OL's søknad om plassering av 30 000 kubikkmeter tunnelmasse i Berdalen ikke måtte bli imøtekommet. Forbundet peker på at det både i selve konsesjonsvilkårene og ved sakens behandling i bl. a. Industridepartementet og Stortinget ble gitt klart uttrykk for at Berdalen måtte bevares mest mulig urørt av kraftutbyggingen.

Oslo Lysverkers søknad er i strid med Stortingets forutsetninger for å innvilge konsesjon, mente forbundet. Dessuten er planene i seg selv av en slik karakter at de av naturvernmessige grunner ikke kan anbefales.

Aurlandsdalen - partsrettigheter.

Som omtalt i årsmeldingen 1971, reiste NNV i 1970 krav overfor Oslo Lysverker om å få delta i skjønnet i Aurlandsdalen som representant for almenheten. Hensikten var å få anledning til å nedlegge påstand om eventuelle tiltak som utbyggingen burde pålegges for å verne naturen under utbyggingsarbeidet.

OL motsatte seg vårt krav. Tvisten ble brakt inn for herredsretten som også avviste kravet. Saken gikk videre til lagmannsretten som avviste klagen.

Forbundet anket Lagmannsrettens avgjørelse inn for Høyesterett og dom falt den 3. juni. Med tre mot to stemmer stadfestet Høyesterett Lagmannsrettens dom, og slo dermed fast at vassdragsreguleringslovens paragraf 19 ikke gir Naturvernforbundet partsrettigheter. To av Høyesteretts dommere mente imidlertid at hjemmel for forbundets krav allerede var tilstede, mens rettens flertall forutsatte at slik hjemmel ville bli gitt. Under henvisning til Høyesteretts flertall henvendte Naturvernforbundet seg i september til Stortingets justiskomité med anmodning til komitéen om å ta opp spørsmålet om en lovendring – slik at forbundet gis adgang til å opptre som part og representere «andre almene interesser» ved tiltaksskjønn.

Åsbjøravassdraget i Bindal, Nordland.

Helgeland Kraftlag A/L og N-Trøndelag E-verk planlegger i fellesskap en utbygging av Åbjøravassdraget. I vår uttalelse om Sperstadutvalgets verneplan ba forbundet om at vassdraget måtte komme med i neste verneplan. Bakgrunnen for dette er at de naturvitenskapelige interesser i vassdraget ikke er tilstrekkelig klarlagt.

Forbundet har engasjert seg sterkt i denne saken og en representant fra sekretariatet har vært på befaringsreise i vassdragets øvre del. En aksjon i Åbygda i Bindal har samlet et stort flertall av den lokale befolkningen mot utbygging av vassdraget.

I vår uttalelse til Miljøverndepartementet viste vi til vårt tidligere standpunkt og til Sperstadutvalgets ønske om å få fortsette sin virksomhet med tanke på fremleggelse av en verneplan for de vassdrag utvalget ikke rakk å ta standpunkt til eller som på det tidspunkt var for dårlig utredet. Forbundet anmodet departementet å medvirke til at Åbjøravassdragets naturverdier ble utredet på et forsvarlig grunnlag.

Gaularvassdraget i Sogn.

Sogn og Fjordane Kraftverk søkte i mai om utbygging av Gaularvassdraget.

Sperstadutvalget og Regjeringen har ikke foreslått vassdraget vernet, et standpunkt forbundet er uenig i.

I vår uttalelse om konsesjonssøknaden hevder vi at søknaden er svært mangelfull når det gjelder utredningen på de fleste områder, utenom det rent tekniske, og at kraftverket heller ikke har sannsynliggjort at utbyggingen vil bli økonomisk lønnsom. Forbundet konkluderer med at søknaden må avvises og at Stortinget istedet blir anbefalt å vedta varig vern av vassdraget.

Devdisjavrre, Troms.

I juni 1970 ga Stortinget konsesjon til regulering av Devdisjavrre (Dødesvannet). I oktober 1972 var utbyggingen på det nærmeste fullført.

Grundige undersøkelser av grunnforholdene ved Devdisjavrre ble først gjort sommeren 1972. Disse viste at så snart den planlagte nedtrapping ble satt i verk, ville løsmasser fra et større område rase ut i vannet.

Troms naturvern, med støtte av forbundet, pekte overfor Miljøverndepartementet på de skadevirkninger utrasingen ville medføre, spesielt for laksen.

Vi motsatte oss også et eventuelt forsøk på å overføre Rostaelva til Devdisjavrre i den hensikt å holde konstant vannstand og dermed hindre utrasing. Stortingets forutsetning for konsesjon for regulering av Devdisjavrre var nemlig at ytterligere regulering i øvre del av Målselvassdraget ikke måtte finne sted.

Øvre Otra.

Som nevnt i Årsmeldingen for -71 i forbindelse med reguleringsplanene for Øvre Otra, henvendte NNV seg til Kommunaldepartementet og ba om at planene måtte utsettes og istedet bli tatt med i Landsdelskomitéens vurderingsmateriale i forbindelse med planleggingen av heiområdene sør for Hardangervidda – et arbeid NNV fullt ut støtter.

I vår uttalelse til NVE i juli -72 om den fremlagte konsesjonssøknad, viste vi til vårt tidligere standpunkt.

Etablering av «Njardarheimutvalget».

NNV har i flere år hatt et «Bykleutvalg» i arbeid. Dette utvalget ble for en tid tilbake styrket og fikk samtidig utvidet sitt mandat til å omfatte alle fjellområdene sør for Haukeliveien, (jfr. årsmeldingen fra -71). Formann i utvalget har hele tiden vært Reidar Fritzvold.

På utvalgets møte i Bykle den 29. juli forelå melding om at Aust-Agder Naturvern, Rogaland Naturvern og Vest-Agder Naturvern hadde etablert et «Njardarheim-utvalg» med stort sett samme mandat som Bykleutvalget. Bykleutvalget er etter dette oppløst, og Reidar Fritzvold har tiltrådt «Njardarheim-utvalget» for å sikre kontinuiteten og representere forbundet.

Mandalsvassdraget – Bjelland kraftverk.

I forbindelse med V-Agder E-verks søknad om ytterligere regulering av Mandalsvassdraget, avga NNV i februar en uttalelse til Industridepartementet.

Forbundet motsatte seg ikke ytterligere reguleringer i dette vassdrag, men frarådet bestemt det alternativ for inntaksmagasin som E-verket hadde valgt.

Industridepartementet hadde overfor Vassdragsvesenet ytret ønske om å få seg forelagt mulige tilleggsopplysninger om anlegg av inntaksmagasinet ved *Indre Hanekilen* istedet for ved *Tungefoss*.

NNV *krevde* at en slik utredning ble foretatt. Vi fant det imidlertid klart at Indre Hanekilen-alternativet totalt sett måtte være å foretrekke.

3. FORURENSNING

Kadmiumforurensninger av drikkevannet.

I juni henvendte forbundet seg til Miljøverndepartementet med spørsmål om hvilke tiltak departementet aktet å iverksette for å stanse den stadig økende kadmiumforurensning av drikkevannet. Etter vårt syn må det bl. a. straks innføres bestemmelser som forbyr bruk av kadmium til lodding. Dessuten bør departementet bringe på det rene i hvilken grad kadmium benyttes i plastindustrien.

Oljeraffineri på Mongstad.

I forbindelse med søknad fra Rafinor A/S om røykskade-konsesjon for driften av oljeraffineri på Mongstad, avga forbundet i juni en uttalelse til Miljøverndepartementet.

NNV fant at søknaden var for dårlig utredet (ingen kalkyle over hva det ville koste å *fullrense*, eller beregninger over skadevirkningenes omfang og kostnad ved forskjellige utslippsalternativer) og anbefalte at søknaden ble avvist inntil tilstrekkelig underlagsmateriale forelå.

Ved brev av 22. august fra Røykskaderådet ble konsesjon gitt på bestemte vilkår (bl. a. redusert svovelinnhold i oljen, høy skorstein m. v.). Rådet viste til at raffineriplanene var godtatt av Stortinget, Hordaland fylkesutvalg og kommunen, og at beliggenheten var forholdsvis gunstig. Vestlandske Naturvernforening anket avgjørelsen inn for Miljøverndepartementet.

Koksverk på Finnsnes, Lenvik i Troms.

NNV avga i juni uttalelse til Røykskaderådet om søknaden fra Norske Ferrosilisiumprodusenters Sentralkontor om utslipp av bl. a. svoveldioksyd (SO₂) fra en planlagt koksverk på Finnsnes.

I uttalelsen kommer vi inn på intensjonene i forslaget til ny luftforurensningslov og hevder i samsvar med disse at det bl. a. må tilligge konsesjonssøkeren å utrede kostnadene med *full rensing* av avgassene, og å utrede hvilke skader som vil oppstå, omfanget og kostnadene av disse, dersom man velger ikke å fullrense.

Før slike utredninger foreligger kan ikke forbundet ta stilling til konsesjonssøknaden.

Forbundets merknader til den konkrete sak, var bl. a. følgende: «Det planlagte koksverk baserer seg ikke på gjenvinning av biprodukter, og SO₂-utslippet er derfor 12,5 ganger større pr. tonn koks enn ved Norsk Koksverk i Mo i Rana. Anlegget på Finnsnes blir altså *mindreverdige* rent luftforurensningsmessig sett.

Maksimalt utslipp av SO₂ fra koksverket på Finnsnes vil være 700 kg pr. time eller ca. 4% av det gjennomsnittlige timeutslipp i Norge. Med et så lavt antall ansatte som 20, synes det klart at dette koksverket antakelig vil få landets mest forurensningsintensive arbeidsplasser».

Etter oppdrag fra Lenvik kommune utarbeidet SINTEF en rapport om forurensningsproblemene. Etter forespørsel fra Troms Naturvern ble rapporten vurdert av et medlem av vårt konsultative fagutvalg, som bl. a. hevder at SINTEF's utredning vesentlig bygger på gjetninger og antakelser vedr. skadevirkningene. NNV's uttalelse ble referert i Lenvik herredsstyre, som avviste planene om koksverk på de premisser konsesjonssøknaden inneholdt. Vi må anta at Troms NV's og NNV's engasjement bidro til denne avgjørelsen. Saken er ennå ikke avgjort av Røykskaderådet.

Røykskaderådets virksomhet i 1971.

Ved 54 inspeksjoner som Røykskaderådet foretok i 1971, ble det i 17 tilfelle påvist overtredelser av konsesjonsvilkårene for røykutslipp. Av meldingen om Røykskaderådets virksomhet i 1971 fremgår at i enkelte tilfelle er overtredelsene, tross påbud, ikke brakt til opphør.

I en henvendelse til Miljøverndepartementet i september ba NNV, etter initiativ fra Vestlandske Naturvernforening, om at det straks ble foretatt ny inspeksjon i de bedrifter som ikke rettet seg etter påbudet fra året før. Dersom det viste seg at forholdene ikke var brakt i orden, måtte det etter forbundets mening reageres med øyeblikkelig anmeldelse.

Når Røykskaderådet ikke har gjort bruk av sin adgang til politianmeldelse, er det ifølge rådet selv «bl. a. fordi straffansvar i slike saker ikke har vært alminnelig kjent». Istedenfor å bruke rettsapparatet for å ivareta almenhetens interesser og redusere luftforurensningene, sendte Røykskaderådet ut en pressemelding der man varslet muligheten for politianmeldelser i fremtiden.

Røykskaderådet treffer sine vedtak med hjemmel i naboloven, etter en avveining mellom ønsket om mest mulig forurensningsfri produksjon og de økonomiske byrder et pålegg vil påføre bedriftene. En liknende avveining forutsettes også i den foreliggende innstilling til Lov om vern om luftforurensning.

NNV fant det forståelig at mulighetene for kompromissløsninger måtte opprettholdes i en overgangsperiode. Men hvis kompromissordningen blir langvarig, er det fare for at den kan komme i konflikt med selve målsettingen for Røykskaderådets arbeid, understreket forbundet i sin henvendelse.

Forbundets reaksjon utløste en livlig avisdebatt.

Spredning av plantevernmidler fra fly.

Ved kgl. res. av 17. juli 1970 ble det gitt tillatelse til å spre plantevernmidler i fareklasse B og C fra fly.

Landbruksdepartementet utarbeidet sommeren -72 et forslag til forskrifter om flysprøyting av skogplantefelter. Forslaget ble kun sendt interesseorganisasjoner innen skogbruket til uttalelse.

Forbundet avga likevel en uttalelse til Landbruksdeparte-

mentet der vi kritiserer saksgangen og peker på at flysprøyting er en sak av almen interesse – og ikke bare et skogbruksspørsmål.

Vi beklager at det i prinsippet er gitt tillatelse til flysprøyting og mener at så lenge det ikke er klarlagt hvilke langsiktige virkninger de aktuelle stoffer kan medføre, er det ufor- svarlig å tillate slik spredning.

Forbundet kan heller ikke innse at vi her i landet har så store enhetlige hogstflater at det skulle være nødvendig med flysprøyting.

Vår konklusjon er at det foreløpig ikke bør utarbeides forskrifter, og at det bør overlates til Miljøverndepartementet senere å vurdere berettigelsen av slike.

Øvrige forurensningssaker.

Forbundet har i vesentlig grad overlatt til de enkelte kretsforeninger å behandle diverse forurensningssaker. Saker av prinsipiell og omfattende karakter går derimot vanligvis innom forbundet sentralt – med tanke på styrebehandling og støtte.

4. MOTORISERT FERDSEL

Hovedflyplass for Oslo-området.

Norges Naturvernforbund kan ikke godta noen av de alternativer til hovedflyplass for Østlandsområdet som er drøftet i flyplassutvalgets innstilling, og foreslår at avgjørelsen utsettes til man har undersøkt mulige alternativer innenfor en reiseavstand av to timer fra Oslo. I mellomtiden kan eksisterende flyplasser i Sør-Norge dekke behovet om de nyttes fullt ut, bl. a. ved at kommunikasjoner fram til flyplassene bedres. Et viktig moment som må tas i betraktning, er mulighetene for at den flytekniske utviklingen kan gjøre storflyplasser avlegs i en ikke fjern fremtid.

Etter vår oppfatning vil alle de foreslåtte alternativer medføre samfunnsmessige belastninger. Som eksempler på uheldige virkninger nevner forbundet redusert planteproduksjon med konsekvenser for jordbruk, skogbruk og dyreliv, forurensninger av luft, jordsmonn og vann (også grunnvann), støyplager, belastning på friluftsliv og rekreasjon i nærområder, og økte pressproblemer i Oslo-området, i strid med den distriktpolitikk som det synes å være enighet om.

Oppnevning av offentlig utredningsutvalg.

Som nevnt i årsmeldingen for 1971 rettet forbundet i mars 1971 sammen med en del landbruksorganisasjoner en henvendelse til myndighetene med krav om at det ble nedsatt et utvalg for utarbeidelse av lovregler for motorisert ferdsel i naturen.

Ved kgl. res. av 25. august ble det oppnevnt et utvalg med mandat bl. a. å utrede behovet for å regulere motorisert ferdsel, herunder landing med fly, i utmark og på vassdrag. Utvalget skal videre vurdere bruk av campingvogner, telt og husbåter og legge fram forslag til bestemmelser på området. Forbundets formann, Ragnhild Sundby, er medlem av utvalget. Det antas at utvalget vil legge fram sin innstilling våren 1973.

Felles-nordiske bestemmelser for terrenggående kjøretøyer.

I august forelå et forslag fra en del medlemmer av Nordisk Råd om at «Nordiska Rådet rekommenderar regeringarna i Finland, Norge og Sverige att snarast genom såvitt möjligt gemensama bestämmelser begränsa användningen av terränggående fordon».

Forbundet ga forslaget sin prinsipielle støtte. Vi mente imidlertid at reglene ikke utelukkende burde gjelde terrenggående kjøretøyer og viste til det norske utvalg (jfr. foregående punkt). Forbundet foreslår at Nordisk Råd tar kontakt med dette utvalget og at man venter med å iverksette nordiske bestemmelser til resultatet av det norske utvalgs arbeid foreligger.

5. PLANARBEIDER

Oslomarka.

Som nevnt i årsmeldingen 1971, foreslo Kommunaldepartementet opprettet et rådgivende utvalg for en to-tre års planleggingsperiode. NNV er representert i utvalget ved Jens Gram. I mars uttalte NNV seg om Miljøverndepartementets forslag «Om midlertidig lov om adgang til å nedlegge tidsbegrenset forbud mot eiendomsdeling, byggearbeid og tiltak i forbindelse med skogsdrift m. v. i jordbruks- skogbruks- og naturområder nær byer og større tettsteder».

NNV's uttalelse bygde i hovedtrekk på et forslag fra Østlandske Naturvernforening.

NNV ga det fremsatte lovforslag generell støtte. Vi fant at forslagens intensjoner var i samsvar med formålsparagrafen i naturvernloven, og at det fremgår av departementets merknader at siktemålet med loven er å gi myndighetene et nødvendig pusterom for å vurdere endelige løsninger i tråd med naturvernlovens intensjoner.

Lovforslaget møtte sterk motstand fra skogbrukshold, og Stortinget avviste forslaget. Derimot viste stortingsdebatten en utbredt forståelse for nødvendigheten av å finne fram til flerbruksplan for skogsområder nær større tettsteder. For Oslomarkas vedkommende arbeider Miljøverndepartementet for tiden med en slik flerbruksplan.

Reguleringsplan for Ådalsfjellene, Ringerike.

Ringerike kommune har utarbeidet en plan for Ådalsfjellene. I vår uttalelse om planen viste vi til tidligere merknader til Vikersfjellplanen (jfr. Årsmeldingen for -71).

Utbredelseskartet for bjørn for siste 10-årsperiode viser en rekke observasjoner i den nordlige del av Ådalsfjellene av samme tetthetsgrad som i Vassfaret og Vidalen. I den sørligste delen er derimot observasjonene blitt færre de siste år. Forbundet mener at dersom det ansees nødvendig å bygge ut noen del av det totale planområde, utpeker arealene helt i sørøst ned mot Sperillen seg som de best egnede, mens den øvrige del må få forskjellige grader av vernestatus.

Turistplan for Sundvollen, Ringerike.

Forbundet sluttet seg til en uttalelse fra Østlandske Naturvernforening, der man gikk imot en planlagt utbygging av Sundvollen til turistsenter. Sundvollen ligger i utkanten av Krokskogen som allerede er sterkt nytet til dagsturområde. Vi mener at dette må prioriteres fremfor en utbygging til fordel for mer eksklusiv turisme. En utbygging mellom Oslo og Hønefoss kan heller ikke sies å ha noen distriktsutbyggingseffekt.

Planer om reising av fylkessykehus på Tanumplatået i Bærum.

Til tross for at det fra politisk hold i Bærum aldri er gitt uttrykk for ønske om å plassere det nye fylkessykehuset på Tanumplatået, er det i fylkestinget gjort vedtak som peker i retning av at man på fylkesplan ønsker å legge sykehuset nettopp i dette natur- og kulturhistorisk sett ytterst verdifulle området.

I en henvendelse til Bærums ordfører i desember pekte NNV på at det neppe ville være i samsvar med den alminnelige folkemening om man plasserte fylkessykehuset på Tanumplatået, og forbundet henstilte til kommunestyret å gjøre vedtak som avskjærer enhver videre diskusjon om Tanumplatået som tomteområde for sykehuset.

Tanumplatået er et kulturlandskap som er verneverdig i landsmålestokk, og etter forbundets oppfatning må hensynet til naturhistoriske, kulturhistoriske og rekreative verdier oppveie de argumenter som måtte tale for fortsatt utbygging av området. I tillegg kommer tungtveiende grunner for nå å sette en sluttstrek for nedbygging av produksjonsjord.

6. KRAFTLINJER OG ANDRE TEKNISKE ANGREP

Kraftlinje i Sjodalen.

Som nevnt i årsmeldingen for -71 anket forbundet Vassdragsvesenets konsesjon for kraftlinje i Sjodalen. Anken ble avvist. I oktober henvendte vi oss på nytt til Industridepartementet og ba om at kraftlinjetraséen i hvert fall ble lagt på vestsiden av Sjoa og Sjodalsvannene langs den eksisterende vei og telefonlinje.

Departementet fant at det «ikke foreligger nye, tungtveiende momenter som skulle tilsi en endring i hovedstyrets vedtak av 14. oktober 1971 og departementets endelige avgjørelse av 28. januar d.å. i klagen fra NNV».

Kraftlinjen Alta-Lakselv.

I des. 1970 søkte statskraftverkene om konsesjons- og ekspropriasjonstillatelse for en ca. 96 km lang 132 KV linje mellom Alta og Lakselv. Søknaden ble av Kommunaldepartementet bl. a. forelagt Finnmark Naturvern. I april 71 gikk Kommunaldepartementet imot at konsesjon ble gitt. Vedlagt denne uttalelse fulgte en uttalelse fra Finnmark Naturvern der det ble pekt på at linjen ville ødelegge vidda ytterligere og at høyspentlinjer generelt mest mulig bør følge tidligere vegtraséer.

Ekspropriasjonstillatelse ble gitt av NVE's hovedstyre 2. aug. 1971. Meddelelse om dette ble *ikke* gitt til Finnmark Naturvern. Foreningen hadde dermed ikke mulighet til å anke. Den etterfølgende søknad om teknisk konsesjon ble innvilget av NVE's hovedstyre i februar 1972. NNV anket

denne avgjørelsen inn for Industridepartementet. Begrunnelsen for anken var at trasévalget på strekningen Raipas-Sautso danner en omvei på ca. 35 km. Etter forbundets mening må den eneste årsak til dette valg være at man planlegger å bygge en kraftstasjon ved Sautso med vann fra Altavassdraget.

Spørsmålet om utbygging av Altavassdraget er ennå ikke avgjort. Forbundet hevdet derfor at konsesjonen bygget på et usikkert faktisk grunnlag og anmodet departementet om at vedtaket i NVE's hovedstyre ble kjent ugyldig og at saken måtte utsettes inntil spørsmålet om utbygging av Altavassdraget var avgjort. Industridepartementet ga imidlertid både NNV og Miljøverndepartementet avslag på klage-målene, vi hadde vært for sent ute og burde ha anket selve ekspropriasjonstillatelsen dersom vi skulle bli hørt.

5. desember henvendte forbundet seg på ny til Industridepartementet og ba om at vår tidligere anke måtte betraktes som en søknad om oppreisning etter forvaltningslovens § 31. Dersom denne anmodning imøtekommes, vil forbundets anke foruten den tekniske konsesjon også omfatte selve ekspropriasjonstillatelsen. Vi grunnla vår henvendelse bl. a. med at Finnmark Naturvern måtte betraktes som part i saken og skulle derfor ifølge forvaltningsloven vært varslet om ekspropriasjonstillatelsen.

7. DYRELIV, JAKT, FANGST, FISKE

Jerven.

I en henvendelse til Miljøverndepartementet i januar krevet forbundet totalfredning av jerv i Sør-Norge og yngletidsfredning i Nord-Norge (fra og med Nord-Trønderlag). Samtidig ble departementet anmodet om å innføre forbud mot fellingspremier for jerv. Nødvendigheten av å erstatte bevislig skade på husdyr og rein ble understreket. Av avis-melding i desember fremgikk at Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske vil gå inn for foreløpig fredning av jerv i Sør-Norge (til og med Sør-Trønderlag).

Reaksjon på lovbrudd.

Etter at det gjennom pressen er gjort kjent at enkelte fjellstyrer overveier å legge ned oppsynsvirksomheten i statsalmenningene på grunn av mangelfull reaksjon fra påtalemyndighetenes side på overtredelse av lovbestemmelser om

jakt og fiske, henvendte forbundet seg i juni til Justisdepartementet. Det ble her pekt på at altfor mange saker om ulovlig jakt og fiske blir henlagt. Behandlingen av slike saker må snarest bringes i samsvar med alminnelig rett-soppfatning, og straffereaksjonen må skjerpes betydelig. Det ble i henvendelsen pekt på at manglende oppsyn og reaksjon på lovbrudd kan svekke interessen for positivt vilt- og fiskestellarbeid, og at det kan bety en trusel mot enkelte dyrearter. Det ble understreket at det svake oppsyn og den milde reaksjon på lovbrudd var vel kjent i utlandet, og at dette ble utnyttet av utlendinger som driver eggssamling og rovfuglfangst.

Hønehaugen.

Etter at det fra jegerhold var rettet en henvendelse til Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske om å innføre jakttid på hønehaug, sendte forbundet i juni en henstilling til direktoratet om fortsatt å medvirke til å gi alle våre rovfuglarter et effektivt vern. Forbundet krevde at anmodningen å få innført jakttid på hønehaug måtte bli avslått, og pekte på at det i tiden siden rovfuglene ble totalfredet i april 1971 ikke var inntruffet forandringer som kunne rettferdiggjøre noe unntak fra fredningsbestemmelser for hønehaugenes vedkommende.

Bjørnen.

I august henvendte forbundet seg til Miljøverndepartementet med anmodning om at bjørnen måtte fredes i hele landet under elgjakten og at det måtte innføres midlertidig, med øyeblikkelig virkning, fredning av bjørn i Nord-Trøndelag fylke. Bakgrunnen for henvendelsen var at bjørnen erfaringsmessig er særlig utsatt under elgjakten, og at Snåsa-folk, ifølge avismeldinger, hadde forsikret at en binne med to unger som var observert i bygda, ville bli skutt ved første anledning. Kort før elgjakten innførte departementet med øyeblikkelig virkning midlertidig fredning av bjørn til 1. november (fra denne dato og fram til 15. mai gjelder jaktlovens bestemmelser om fredning av bjørn).

Bleka i Byglandsfjorden.

Bleka, den relikte laksestammen i Byglandsfjorden i Setesdal, har vist katastrofal tilbakegang i senere år. Hovedårsak-

ken er sterkt redusert vannføring i Otra som følge av regulering. I desember sendte forbundet en innstendig anmodning til Miljøverndepartementet om å sette i verk en øyeblikkelig redningsaksjon. Otteraaens Brugseierforening, som er ansvarlig for elvas regulering på den aktuelle strekning, ble i 1970 av Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske pålagt å sette ut yngel og settefisk av bleke.

Tvil om konsesjonsbestemmelsene på dette punkt har imidlertid ført til at bleka dør, mens fortolkninger diskuteres. I sin henvendelse til Miljøverndepartementet peker forbundet på det meningsløse i at en art går til grunne mens de ansvarlige fordyper seg i formaliteter, og understreker at det som er i ferd med å skje i Byglandsfjorden er i direkte strid med FN's «Miljøverngrunnlov» som Norges representanter undertegnet i Stockholm sommeren 1972.

Biologisk undervisningsmateriale.

Å skaffe tilstrekkelig mengder av biologisk undervisningsmateriale, f. eks. i form av utstoppede dyr, byr i dag på store naturvernmessige problemer, spesielt når det gjelder fåtallige eller truede arter. Den norsk-svenske preparanten Hjalmar Fleischer, Uppsala, har prøvd å løse problemet, og har uteksperimentert en metode for avstøpning i plast av fugler og mindre pattedyr. Forbundet har hatt en rekke konferanser med Fleischer om eventuell lansering og produksjon av dette materialet i Norge. Saken er senere overlatt til Miljøverndepartementet.

8. LOVGIVNING, ADMINISTRATIVE VEDTAK

Ressursutvalgets innstilling nr. 2 og 3.

Ressursutvalgets innstillinger må karakteriseres som vektige lærebøker i ressursforvaltning, sier forbundet i sin uttalelse. Utredningene inneholder samtlige oversikter over vårt naturgrunnlag og det lovverk som omhandler arealplanlegging og bruk av ressurser. Etter vårt syn vil det være av stor betydning om innstillingene ble gitt en vid distribusjon. Enhver som er involvert i samfunnsplanlegging vil ha nytte av det fremlagte materialet. Innstilling nr. 3 har dessuten en slik form at den etter mindre justeringer vil egne seg til skolebruk og til alminnelig lesing.

Det er særlig den generelle bredde i innstillingenes syn som er positiv. Den generelle holdning er imidlertid innstillin-

gens både sterke og svake sider: Materialet er lett tilgjengelig for almenheten, men inneholder lite nytt og konkret stoff for en leser som lenge har arbeidet med naturvern og som ønsker seg ny informasjon. Innstillingenes konklusjoner og anbefalinger må imidlertid karakteriseres som svake i forhold til den solide bakgrunnsdokumentasjon. Men alt i alt mener Norges Naturvernforbund at Ressursutvalgets innstillinger er et meget godt grunnlag for bl. a. Regjeringen å bygge videre på – selv om de ikke inneholder tilstrekkelig *konkrete* forslag for hvordan ressursene bør forvaltes i fremtiden.

Lov om vern mot luftforurensning.

Luftforurensningsutvalget av 1967 avga i april 1971 sin hovedinnstilling til Industridepartementet.

Forbundet ga i store trekk det fremlagte forslag sin tilslutning. Innstillingen virket forsvarlig gjennomtenkt og grundig bearbeidet – et forhold som utvilsomt ikke minst skyldes utvalgets sammensetning.

Intensjonen i den foreslåtte lov er at «alle luftforurensninger må bringes til opphør, og at dette grunnsyn må slå gjennom både blant dem som skal administrere loven og blant dem som står for luftforurensende virksomhet».

Forbundet uttrykte håp om at myndighetene vil legge forholdeneslik til rette at intensjonene i lovforslaget kan bli en *reell* rettesnor i det praktiske arbeidet med håndhevelsen av loven. Vi presiserte at dersom man skal makte å etterleve lovens intensjoner, krever dette utbygging av sterke lokale tilsynsorganer med myndighet til raskt og effektivt å gripe inn ved åpenbare lovovertridelser.

Lov om atomenergivirksomhet.

I slutten av 1971 fikk forbundet kjennskap til at det skulle foreligge en proposisjon til lov om atomenergivirksomhet i Norge. Forbundet var ikke bedt om å uttale seg, men i en uttalelse til Justisdepartementet i februar ba vi om at det ble tatt hensyn til følgende synspunkter:

1. Det foreslåtte Statens Atomtilsyn må styrkes, i det minste med en biolog og en genetiker.
2. En øket forskningsinnsats må til for å løse avfallsproblemene. Målet må være å få alt avfall overført til fast form som lagres under kontroll.

3. Atomkraftverk bør legges ved kysten. Stedsutvalget må tas etter en allsidig vurdering hvor såvel skadevirkninger som muligheter for utnyttelse av kjølevannet er tatt i betraktning. De biologiske effekter må følges av forskergrupper.
4. Før konsesjon til atomenergivirksomhet gis, må saken forelegges Stortinget.

Forbundets innvendinger hadde tilsynelatende ingen virkninger – lovforslaget ble av Stortinget vedtatt i sin opprinnelige form.

Planleggingsbestemmelser for fjellområdene – endringer i strandplanloven.

NNV ga i en uttalelse til Miljøverndepartementet sin støtte til departementets forslag om å utvide Strandplanloven til også å gjelde regulering av fjellområdene. Ettersom det hersker en viss uenighet om hvilken rekkevidde Bygningssloven har, synes det hensiktsmessig å få en slik særskilt og klar hjemmel for å regulere arealanvendelsen i fjellområdene.

NNV var også enig med departementet i at en lovendring som foreslått ville bidra til en større harmoni og fullstendighet i lovgivningen på naturvernets/ressursdisponeringens område. Forbundet fant videre bl. a. grunn til å understreke at de styringsmuligheter en strand-/fjellplanlov vil gi, bør brukes til å fremme en grunnutnytting i tråd med prinsippene i naturvernlovens formålsparagraf.

Lov om skogproduksjon og skogvern.

Utholdenhetsprinsippet, som er knesatt i naturvernloven, må legges til grunn også for skoglovgivningen, og siktepunktet må være at landets skogarealer skal tjene allsidige og langsiktige formål.

Disse synspunktene ga forbundet uttrykk for i en uttalelse til Miljøverndepartementet i forbindelse med en utredning om endringer i Lov om skogproduksjon og skogvern fra et utvalg oppnevnt av skogdirektøren.

Utvalgets oppdrag hadde vært å søke innpasset i loven bestemmelser som tilgodeser hensynet til naturvern og friluftsliv. I tråd med sitt prinsipielle syn på disponeringen av naturressursene, foreslo forbundet at lovens formålsparagraf burde få denne ordlyd:

«Denne lov har til formål å sikre en forsvarlig forvaltning

av landets skoger, basert på langsiktige og allsidige samfunnsmessige vurderinger. Det skal legges vekt på et rasjonelt og biologisk fundert skogbruk med sikte på produksjon av trevirke, og på skogens betydning som rekreasjonskilde for befolkningen, som naturgitt del av landskapet og som livsmiljø for vekster og dyr som er knyttet til skogen.»

Lovutvalget foreslår at fylkesskogråd og kommunale skogråd styrkes ved at det velges inn et medlem oppnevnt av friluftsnemnda. Naturvernforbundet er enig i dette, men vil dessuten at det skal være med en representant for naturverninteressene, i det minste i fylkesskogrådene. Ellers vil den skogbruksfaglige og næringsøkonomiske dominans fortsatt være for stor. Naturvernforbundet har videre kommentarer til en rekke paragrafer som gjelder f. eks. gjødsling, bruk av kjemiske plantevernmidler og tekniske inngrep i skognaturen, og der man mener at utvalgets endringsforslag ikke i tilstrekkelig grad ivaretar friluftsliv- og naturverninteressene.

Naturvernforbundet og EF.

På forbundets representantskapsmøte 5. og 6. mai ble det besluttet å søke utgitt et spesialnummer av «Norsk Natur» med stoff til belysting av natur- og miljøvernproblemene i relasjon til norsk medlemsskap i EF.

Representantskapet ønsket ikke å ta stilling til eller drøfte spørsmålet for eller mot norsk medlemsskap, men det var bred enighet om å gi tidsskriftets lesere en innføring i det viktigste materiale som foreligger på området.

Fra representantskapets side var det en klar forutsetning at «EF-nummere» som helhet skulle fremtre som en nøytral publikasjon, der de to parters syn skulle få tilnærmet samme spalteplass.

Av praktiske grunner har det vært nødvendig å utgi EF-publikasjonen som en del av «Norsk Natur» nr. 3. Under det forberedende arbeide med publikasjonen har vi, bl. a. når det gjelder valg av forfattere, vært i kontakt med Europabevegelsen i Norge og Folkebevegelsen mot norsk medlemsskap i Fellesmarkedet.

9. ANDRE NATURVERNSAKER

FN's miljøvernkonferanse.

NNV var på FN's miljøvernkonferanse i Stockholm 5.-16.

juni representert ved formannen. Konferansen, som hadde delegater fra 114 land, var det første forsøk på å løse de miljøproblemer verden står overfor. Selv om det var delte meninger på en rekke punkter ble en enig om en miljøgrunnlov og et slags handlingsprogram gjennom 170 rekommendasjoner. Det blir et nytt FN-sekretariat som skal føre disse rekommendasjoner ut i praksis, men gjennomføringen avhenger i sterk grad også av de enkelte nasjoner.

NNV behandlet saken på landsstyremøtet 22. september, og det var enighet om at forbundet bør overvåke gjennomføringen av de rekommendasjoner som i våre øyne har spesiell betydning.

Folkehøgskole i naturalfag.

I samsvar med idé og opplegg utarbeidet av forstkand. Jon B. Godal har NNV tatt på seg oppgaven som fadderorganisasjon for en folkehøgskole i naturalfag. Skolens formål er å gi kunnskap om natur og ressursforvaltning, å gi innføring i filosofiske og etiske aspekter vedrørende menneskets forhold til naturen og til sin egen livsform, samt å gi mot og evne til å velge livsform. Undervisningen tar sikte på et samvirke av fysiske, teoretiske og skapende aktiviteter. De praktiske hovedfag vil være jordbruk, fangst, fiske og samling av mat og råvarer, håndverk og forming, arbeidsteknikk, idrett og friluftsliv. De teoretiske hovedfag blir økologi, biologi, geofysikk, filosofi, estetiske fag og økonomi. Skolen skal organiseres i samsvar med lov om folkehøgskoler og landsstyret har oppnevnt et interimsstyre bestående av Oddlaug Brunvoll, formann, lærer Dan Lindholm og generalsekretæren.

Utvalget har bl. a. til oppgave å føre arbeidet videre så langt at skolens eierorganisasjon kan stiftes. Godal er sekretær for interimsstyret.

Kommunale naturvernutvalg.

En henvendelse fra Målselv kommune om å bistå med forskrifter fra et kommunalt naturvernutvalg har vært etterkommet. Saken skal følges opp med sikte på at forskriftene kan bli mønster for kommuner i sin alminnelighet.

Arealplanlegging i Statens skoger.

På initiativ av Direktoratet for Statens skoger ble det i 1972 avholdt flere uformelle diskusjonsmøter mellom representanter for Statens skoger, Det norske skogselskap, NNV og forskjellige privatpersoner som hadde markert seg i debatten skogbruk/naturvern/friluftsliv.

På møtene ble bl. a. diskutert målsettingen for driften av Statens skoger, tilsynet med nasjonalparkene, snøscooter-problemet m. v.

INFORMASJONSVIRKSOMHET

TIDSSKRIFTET

Forbundets tidsskrift «Norsk Natur» utkom som vanlig med fire nummer. Det har foreløpig ikke vist seg økonomisk mulig å utvide til 6 nummer årlig, som det bl. a. på representantskapsmøtet på Bolkesjø 1972 ble uttrykt ønske om. Opplaget pr. nummer var 27 000 eks. (årgangens samlede opplag 108 000 eks.). Den faste distribusjon til medlemmer, abonnenter og offentlige organer har ligget på ca. 21 000. Resten har vært brukt i verveøyemed.

Årgangens samlede sidetall var det største hittil – 168. Av dette utgjorde årsmeldingen for 1971 (egen paginering) 24 sider, og bilaget «EF og naturvernet» (egen paginering), 32 sider.

PUBLIKASJONSSERIEN «NN»

De tre første publikasjonene i forbundets nye serie utkom i årets løp:

Alf-Inge Jansen: «Hvem gjør hva i natur- og miljøvernet?»

En utførlig presentasjon av 300 norske organisasjoner, offentlige institusjoner og bedrifter, og deres befatning med natur- og miljøvernsspørsmål. Format A4, 252 sider. Opplag 2000 eks. Pris kr. 72.-.

Bredo Berntsen: «Litteratur om natur».

En annotert bibliografi over natur- og miljøvernslitteratur utgitt på norsk. Format A5, 96 sider. Opplag 3000 eks. Pris kr. 16.-.

Oddvar Skre: «Sur nedbør».

En innføring i problemene i forbindelse med svovelholdig røyk-utslipp, om årsakene og virkningene på biologisk produksjon. Format A5, 50 sider. Opplag 3000 eks. Pris kr. 17.-.

Bøkene selges dels gjennom annonser i «Norsk Natur», dels ved utsendelse av salgstilbud til forskjellige grupper og institusjoner og gjennom Biblioteksentralen. Arbeidet med å bygge opp et salgsapparat er i gang.

Ved årets utgang var ytterligere fire publikasjoner i arbeid, og flere er planlagt.

ANDRE UTGIVELSER

Brosjyren «Natur og miljø – din sak», 16 sider i format 11 x 21 cm og tofargetrykk, ble utgitt i et opplag på 100 000 eks. Brosjyren, som gir en orientering om forbundet og en innføring i grunnleggende naturvernprinsipper, er distribuert gratis bl. a. i verveøyemed.

Firefarge-plakaten «Perleugle», format 64 x 94 cm og med forbundets navn og emblem påtrykt, ble utgitt i et opplag på 1000 eks. Plakaten ble lansert i nr. 4 av «Norsk Natur», som ble utsendt i begynnelsen av desember, og mer enn halve opplaget var solgt innen årets utgang.

PRESSE – RADIO – FJERNSYN

Direkte til landets aviser og NRK er sendt 17 pressemeldinger. Som vanlig har forbundet hatt god støtte av enkelte spesielt interesserte journalister/aviser, som til dels er blitt forsynt med nyhetsstoff utover det pressemeldingen har gitt. Ved flere anledninger har forbundet deltatt i programinnslag i radio og fjernsyn.

DIVERSE

For midler stilt til rådighet av Oslo Handelskammer for «Naturvernåret 1970», produserte forbundet en større utstilling om vann- og luftforurensninger – «Hvor går grensen». Utstillingen er myntet på ungdom fra og med øverste trinn i ungdomsskolen.

I februar fikk forbundet tilbud fra A/S Sporveisannonsene om gratis trykking, distribusjon og oppsetting av en stor plakat med forbundets navn, emblem og følgende tekst påtrykt: «Tenk der du ferdes». Plakaten ble satt opp på Sporveis-Annonsenes faste plakat-plasser i åtte byer.

Forbundet har ved flere anledninger bidratt med opplysninger og naturvernstoff i publikasjoner m. v. utgitt av andre.

I forbindelse med tikrone-rulling for «Aksjon Hardangervidda» ble det innrykket fire helsides avis-annonser.

I to møter med naturvernorganisasjonene i Danmark, Island, Finland og Sverige er nordisk samarbeid om informasjonsprosjekter drøftet og konkretisert.

NORGES NATURVERNFORBUND PR. 31.12 1972

Oversikt over kretsforeningene (i parentes er anført det antall representanter som medlemstallet gir rett til på representantskapsmøtet).

Natur og Ungdom (2)

Akersgt. 63, Postboks 8268, Hammersborg, Oslo 1

Formann: Tore Killingland

Østlandske Naturvernforening (3)

Akersgt. 63, Postboks 8268, Hammersborg, Oslo 1

Formann: Harald Sunne Høydahl

Buskerud Natur- og Miljøvernforening (2)

Postboks 136, 3501 Hønefoss

Formann: Nils Chr. Bang

Hedmark Naturvern (2)

Postboks 55, 2260 Kirkenær

Formann: Terje Hagen

Oppland Naturvern (2)

Strandgt. 17, 2800 Gjøvik

Formann: Magnar Roseth

Vestfold Naturvern (2)

Postboks 73, 3101 Tønsberg

Formann: Kaare Sæther

Telemark Natur- og Miljøvern (2)

Postboks 1077, 3701 Gimsøy, Skien

Formann: Sigvall Rørtveit

Aust-Agder Naturvern (1)

4800 Arendal

Formann: Kjell Bøe

Vest-Agder Naturvern (1)

Kristiansand Park- og Friluftsvesen,

Tollbodgt. 40, 4600 Kristiansand

Formann: Arne Kr. Bragdø

Rogaland Naturvern (2)

Postboks 441, 4001 Stavanger

Formann: Asbjørn Simonsen

Haugaland Naturvern (1)

Postboks 435, 5501 Haugesund

Formann: Sigrunn Stenby

Vestlandske Naturvernforening (3)

Postboks 1201, 5001 Bergen

Formann: Per-Chr. Endsjø

Møre og Romsdal Naturvern (2)

Postboks 177, 6601 Sunndalsøra

Formann: Kåre Kopreitan

Sør-Trøndelag Naturvern (3)

Museet, Erl. Skakkesgt. 47 B, 7000 Trondheim

Formann: Eldar Gaare

Nord-Trøndelag Naturvern (2)

Bamberg, 7600 Levanger

Formann: Odd Schei

Nordland Naturvernforening (2)

Olav V's gt. 38 B, 8000 Bodø

Formann: Gerd Holbye

Troms Naturvern (2)

Postboks 48, 9210 Andselv

Formann: Thorleif Hagensen

Finnmark Naturvern og Sør-Varanger Naturvern (1)

9900 Kirkenes

Formann: Roy Carlsen

SEKRETARIATET (pr. 31.12 1972):

Generalsekretær Magne Midttun

Kontorsjef Roar Sæther

Konsulent Thor Midteng

Redaktør Ragnar Frislid

Organisasjonssekretær Per Valset

Kontorass. Marit Skedsmo

Kontorass. Liv Mile

Kontorass. Inger Lise Hunnestad (begynt 27.9. 1972)

Kontorass. Edith Sagen (sluttet juni 1972)

KONSULTATIVT FAGUTVALG:

(Oppnevnt for 3 år i 1971 – funksjonstiden følger kalenderåret.)

Førstekonservator Edvard K. Barth
Cand. Øecon. Chr. Børs Lind
Overarkitekt Elin Conradi
Professor Eilif Dahl
Førstekonservator Johannes A. Dons
Disponent Nils E. Ekjord
Professor Carl August Fleischer
Sivilingeniør Invald Godal
Konsulent Jon Godal
Konsulent Olav Hjeljord
Amanuensis Gunnar Holt
Universitetsstipendiat Alf Inge Jansen
Kaptein W. Wexahl Johansen
Sivilingeniør Ole Jacob Kobbe
Professor Leiv Kreyberg
Forskningsstipendiat Thor Larsen
Lektor Svein Lie
Førsteamanuensis Walter Lindberg
Bonde Petter Lindstad
Kontorsjef Arne Løchen
Banksjef Johan Melander
Informasjonssjef Finn Mihle
Cand. real. Magnar Norderhaug
Havforsker Karsten Palmork
Faktor Øivind Pedersen
Hotellkoordinator Ulf Prytz
Førstekonservator Arne Skjølsvold
Avdelingssjef Terje Simensen
Friluft- og naturvernkonsulent Ola Skauge
Forsker Odd Skogvold
Sivilingeniør Svein Solhjell
Avdelingssjef Olav M. Skulberg
Advokat Reidar Soot
Lektor Knut Stokke
Professor Ragnhild Sundby
Advokat Ole Chr. Wærenskjold

FASTE KOMITEER:

(Oppnevnt for 3 år i 1971 – funksjonstiden følger

kalenderåret.)

Finanskomiteen:

Disponent Nils E. Ekjord
Bonde Petter Lindstad
Banksjef Johan Melander
Landsstyrets formann
Kontorsjefen

Program- og vedtektskomiteen:

Stud. jur. Erik Schilbred
Stud. jur. Ragnar Vik
Advokat Ole Chr. Wærenskjold
Organisasjonssekretæren

Redaksjonskomiteen:

Cand. real. Magnar Norderhaug
Stud. jur. Ragnar Vik
Generalsekretæren
Redaktøren

MIDLERTIDIGE UTVALG:

Bykleutvalget : (Oppløst 28. juli 1972.)

Arne Berg, Olav Bø, Ragnar Frislid, Reidar Fritzvold, Jon Løyland, Aagot Noss, NNV's generalsekretær
Utvalget hadde knyttet til seg Aasmund Tveiten og Arne K. Sterten.

«Femundutvalget»:

Gunnar Mork, Knut Rom, Olav Skulberg, Thore Svingen, Svein Tornås, Ragnar Vik.

«Aksjon Hardangervidda»:

Erik Andreassen, Eivind Bratlie, Ole Jacob Kobbe, Chr. Børs Lind, Svein Lie, Magne Midttun, Erik Nesse, Øivind Pedersen, Ulf Prytz, Svein Solhjell, Svein Tornås.)

«Sjøens nasjonalparker»:

Per Svendsen, Johan F. Willgoths, Kristian F. Wiborg, Tor J. Samuelsen.)

FORBUNDETS REPRESENTASJON I ORGANISASJONER, KOMITEER OG RÅD M. V.

Aust-Agder Naturvern, Vest-Agder Naturvern og Rogaland Naturvern:

Njardarheimutvalg:

Reidar Fritzvold.

Det Kgl. Selskap for Norges Vel:

(Utvalg for natur og miljøsaker)

Bjørn Bjørnsrud.

Det Norske Skogselskaps representantskap:

Thor Midteng.

Kommunaldepartementet:

Flerbruksplan for Oslomarka – rådgivende utvalg:

Jens Gram.

Norges Standardiseringsforbund:

«Standardiseringskomiteen for skilt og merking for friluftsliv»

Nils Borchgrevink.

(Varamann Reidar Fritzvold.)

Norsk samarbeid for De forente nasjoner.

Norsk Skogbruksmuseums representantskap.

Norske 4-H Studieforbund:

Per Valset.

Miljøverndepartementet:

Utvalg for motorisert ferdel i utmark:

Ragnhild Sundby.

Oljevernrådet:

Magne Midttun.

Oslo kommune – Rådet for tilsynet med byens utseende: (destruksjon av biler)

Roar Sæther.

LANDSSTYRETS SAMMENSETNING

(Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg.)

Professor Ragnhild Sundby, Ås, formann (1975)

Cand. real. Magnar Norderhaug, Tønsberg, viseformann (1975)

Pers. varam. avdelingssjef Roy Carlsen, Kirkenes (1975)

Oberst O. M. Jørgensen, Oslo (1975)

Pers. Varam. skolestyrer Hans Kr. Eriksen, Stonglandseidet (1975)

Direktør Anders Kvam, Bergen (1973)

per. varam. universitetslektor Per-Chr. Endsjø, Bergen (1973)

Cand. Real. Øystein Dalland, Bø i Telemark (1974)

Pers. varam. mag. art. Bredo Berntsen, Oslo (1974)

Fylkeshagearkitekt Oddlaug Brunvoll, Bodø (1974)

Pers. varam. stud. jur. Erik Schilbred, Bergen (1974)

Lege Hans J. Engan, Oslo (1973)

Pers. varam. maleren Reidar Fritzvold, Oslo (1973)

Styreutvalget: Sundby, Norderhaug, Engan.

Revisor: Statsautorisert revisor Henning Ziesleser, Oslo.

NORGES NATURVERNFORBUND
ÅRSREGNSKAP 1972
VINNINGS- OG TAPSKONTO 1/1-31/12 1972

Utgifter:

Lønninger, ansatte	378 498,31	
Lønninger, ekstrahjelp	7 090,75	
Sosiale utgifter	60 314,89	445 903,95
Konsulentonorarer	3 200,—	
Husleie, varme, lys, forsikring	22 099,05	
Kontorutstyr	10 133,60	
Kontorrekvisita	16 731,80	
Porto	18 831,65	
Telefoner	9 346,37	55 043,42
Kontingenter	735,05	
Opplysningsvirksomhet og verving ..	69 033,85	
Tidsskriftet NORSK NATUR	131 703,70	200 737,55
Medlemskartotek, ajourhold og kont. ink.	30 308,82	
Reiser/befar. og møter/konf.	22 116,42	
Repr.tantsk.- og landsstyremøter ..	19 844,60	41 961,02
Avsatt Livsvarige medlemmers fond	5 800,—	
Diverse andre utgifter	4 073,89	
		809 862,75

Inntekter:

Kontingenter:

tidligere års	3 080,—	
personlige	347 100,—	
familiemedlemmer	3 200,—	
gavemedlemmer	500,—	
kollektive	52 150,—	
livsvarige	5 800,—	
		411 830,—
Avgis til kretsforeningene	119 173,28	292 656,72

Bidrag fra:

Staten	200 000,—	
Viltfondet (til NORSK NATUR) ..	10 000,—	
Kommuner	40 250,—	
Konsul Viriks legat	65 000,—	
Andre	16 500,—	331 750,—

Ann.inntekter NORSK NATUR ..	5 375,—	
Abonnenter	8 475,—	13 850,—

Gevinster, renter og utbytte av fonds	5 486,80	
Salg publikasjoner etc.	24 982,17	
Underskudd 1972	141 137,06	
		809 862,75

STATUS PR. 31/12 1972

Aktiva:

Kasse	539,92	
Postgiro 9460	17 099,25	
Postgiro 150310	14 431,52	
Christiania Bank og Kreditkasse ...	38 249,80	70 320,49

Diverse debitorer 3 797,74

Fondsmidler:

Til forvaltning	30 375,—	
Bankinnskudd	30 400,—	
Lånekontrakt	4 000,—	
Obligasjoner	2 000,—	
Aksjer	12 500,—	79 275,—

Underbalanse pr. 1/1 1972 143 767,27

Underskudd 1972 141 137,06 284 904,33

Passiva:

Diverse kreditorer		
(inkl. kont.andeler)	161 412,81	
Forsk.betalte kontingenter	3 960,—	165 372,81

Jubileumsgave fra Norske Liv 100 000,—

Disponert til miljøvern 1969–72 64 721,55 35 278,45

Bidrag fra Oslo Handelskammer ... 10 000,—

Disponert til utstilling 1972 10 000,— 0,—

Overført fra Naturvernåret 1970 105 111,58

Disponert til informasjonsvirks. 1972 17 788,— 87 323,58

Kronerulling Hardangervidda 163 861,18

Disponert til annonsering 1971–72 .. 142 813,46 21 047,72

Jubileumsgave fra Norsk
Varekrigsforsikrings Fond 50 000,—

Fonds:

Albert Grøvs Fond	27 875,—	
Maren Stamsø Knutsens gave	10 000,—	
Livsvarige medl. fond	39 150,—	
÷ Disp. ved stift. av foreninger	3 550,—	
	35 600,—	

Nye medlemmer 1972 5 800,— 41 400,— 79 275,—

438 297,56

438 297,56

31. desember 1972
Oslo, 23. februar 1973

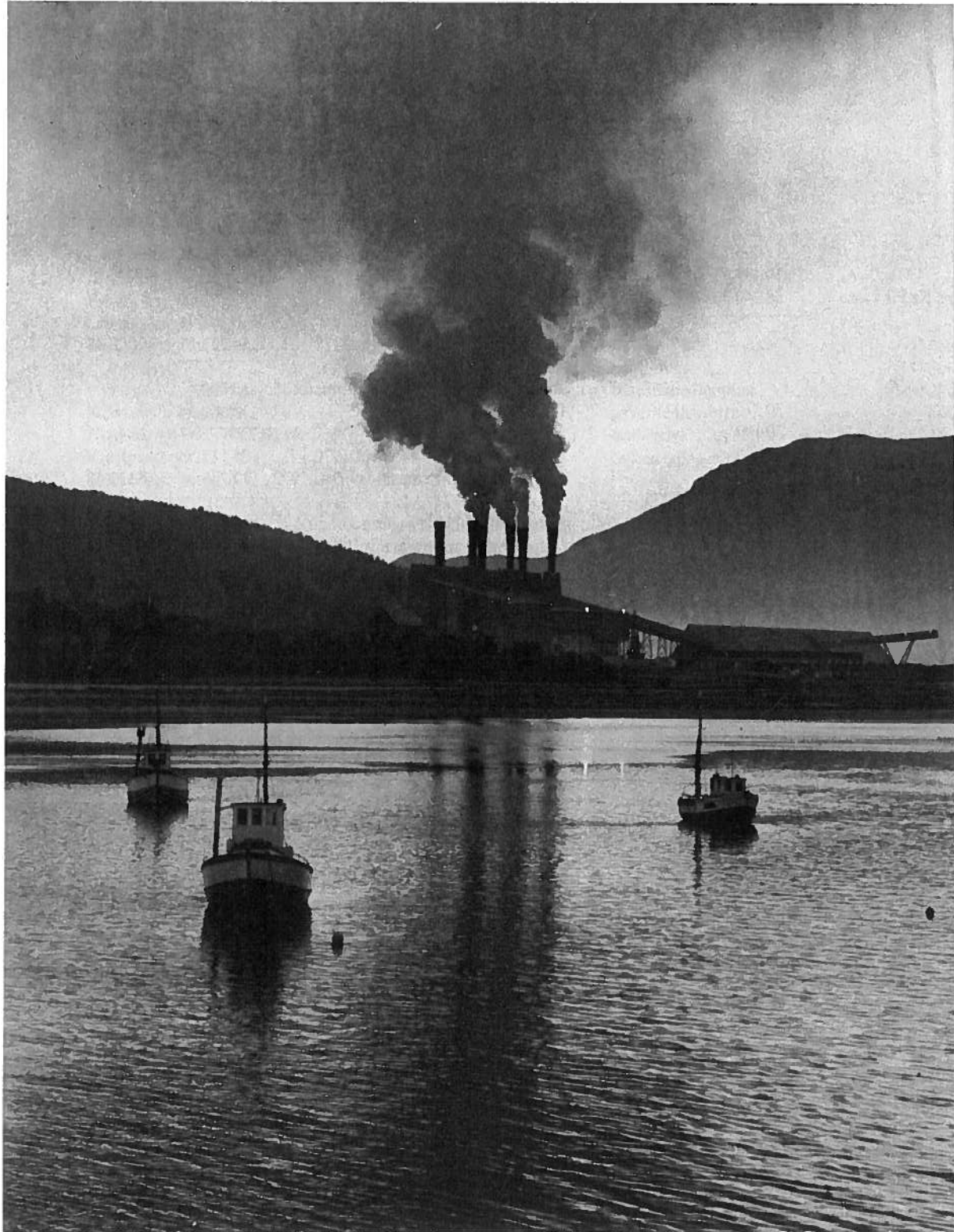
Beretning avgitt 27. mars 1973
Henning Ziesler,
statsaut. revisor

NORGES NATURVERNFORBUND
Ragnhild Sundby
formann

Bredo Berntsen, Oddlaug Brunvoll
Roy Carlsen, Hans J. Engan,
O. M. Jørgensen, Anders Kvam,
styremedlemmer

Roar Sæther
kontorsjef

Magne Midttun
generalsekretær

Næringsveier.
Foto RF.